

Πίστη και έργα.

Γεώργιος Ι. Μαντζαρίδης, Ομότιμος καθηγητής Θεολογικής σχολής ΑΠΘ.

Πίστη.

Η πίστη εκφράζεται με έργα. Χωρίς αυτά είναι νεκρή (βλ. Ιακ. 2:26). Τέτοια πίστη έχουν και τα δαιμόνια (Ιακ. 2:19). Κι ενώ τα έργα εκφράζουν την πίστη, η πίστη βεβαιώνει τα έργα. «Μερικοί», λέει ο όσιος Μάρκος ο Ερημίτης, «χωρίς να τηρούν τις εντολές, νομίζουν ότι πιστεύουν σωστά. Άλλοι πάλι, τηρώντας τις εντολές, περιμένουν την βασιλεία του Θεού ως οφειλόμενο μισθό. Και οι δύο όμως αστοχούν ως προς την βασιλεία του Θεού» (Περί των οιομένων εξ έργων δικαιούσθαι 17).

Η σωτηρία ή η καταστροφή του ανθρώπου εξαρτάται σε τελική ανάλυση από την πίστη ή την απιστία του στον Χριστό. Τα καλά έργα δεν αποτελούν μέσα για την εξαγορά της σωτηρίας, αλλά φυσική έκφραση της πίστεως. Δεν μπορεί κάποιος να πιστεύει στον Θεό και να μισεί τον πλησίον του. Όποιος μισεί δεν μπορεί να έχει κοινωνία με τον Θεό που αγαπάει όλα τα δημιουργήματά του. Το μέτρο της αγάπης προς τον πλησίον φανερώνει και το μέτρο της πίστεως.

Άλλωστε τα έργα του ανθρώπου καθεαυτά δεν είναι τόσο βαρυσήμαντα, ώστε να συνεπάγονται την αιώνια σωτηρία ή την αιώνια καταδίκη του.

Όταν λέει η Γραφή ότι ο Θεός θα ανταμείψει τον καθένα σύμφωνα με τα έργα του, δεν εννοεί έργα αντάξια για την γέεννα ή την βασιλεία του Θεού, αλλά έργα απιστίας ή πίστεως. Τα έργα αξιολογούνται ανάλογα με την προαίρεση και τον σκοπό που γίνονται. Άλλωστε ο Θεός δεν ζητάει από τον άνθρωπο μόνο έργα αλλά και καλή προαίρεση.

Ο Θεός δεν καταπιέζει τον άνθρωπο ούτε τον εξαναγκάζει να τηρήσει το θέλημά του. Δεν είναι αρετή κάτι που γίνεται με την βία. Η αρετή δεν είναι καρπός ανάγκης αλλά προαιρέσεως. Και η προαίρεση πηγάζει από το αυτεξούσιο του ανθρώπου. Η αυτεξούσια επιλογή της αρετής μαρτυρεί την φιλοτιμία του ανθρώπου και τον ξεχωρίζει από την άλογη φύση. Η εθελοντική προσφορά του πιστού να βοηθήσει τον πλησίον ή την κοινωνία, ο λεγόμενος εθελοντισμός, ασκείται στην Εκκλησία ανέκαθεν ως διακονία.

Η πίστη στον Θεό εκδηλώνεται πρωτίστως ως εμπιστοσύνη απέναντί του. Αυτή στηρίζεται στην αναγνώριση του Θεού ως δημιουργού και προνοητή του κόσμου. Πώς ο Θεός που προνοεί και φροντίζει για καθενί μέσα στον κόσμο μπορεί να αδιαφορήσει για τον άνθρωπο, που είναι το τελειότερο δημιούργημά του;

Χαρακτηριστικές εδώ είναι οι επισημάνσεις του Κυρίου: «Καταμάθετε τα κρίνα του αγρού πώς αυξάνει· ου κοπιά ουδέ νήθει· λέγω δε υμίν ότι ουδέ Σολομών εν πάση τη δόξη αυτού περιεβάλετο ως εν τούτων. Ει δε τον χόρτον του αγρού, σήμερον όντα και αύριον εις κλίβανον βαλλόμενον, ο Θεός ούτως αμφιέννυσιν, ου πολλώ μάλλον υμάς, ολιγόπιστοι;» (Ματθ. 6:28-30). «Ουχί δύο στρουθία ασσαρίου πωλείται; Και εν εξ αυτών ου πεσείται επί την γην άνευ του Πατρός υμών. Υμών δε και αι τρίχες της κεφαλής πάσαι ηριθμημένοι εισί. Μη ουν φοβηθήτε· πολλών στρουθίων διαφέρετε υμείς» (Ματθ. 10:29-31).

Με την εμπιστοσύνη του στον Θεό ο Χριστιανός μπορεί να αντιμετωπίζει τις μεγαλύτερες θλίψεις και τις σκληρότερες δοκιμασίες, τις σφοδρότερες συγχύσεις και τις σοβαρότερες αντιξοότητες της ζωής προσβλέποντας στις αψευδείς επαγγελίες του. Γνωρίζοντας την θεία αγάπη και συναισθανόμενος

την αδυναμία του να διακρίνει το πραγματικό του συμφέρον, εμπιστεύεται τον εαυτό του στον Θεό και την πρόνοιά του.

Από το βιβλίο: Γεωργίου Ι. Μαντζαρίδη, Χριστιανική Ηθική. Δεύτερος τόμος. Ι. Μ. Μ. Βατοπαιδίου, Άγιον Όρος 2015, σελ. 171.

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>